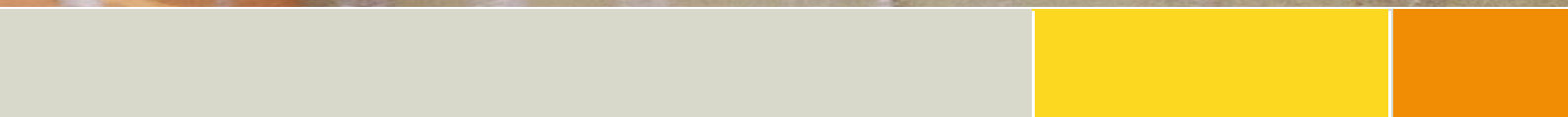

Skyfall och översvämning

Enskilt, kommunalt och statligt ansvar

Ansvar vid skyfall och översvämning

Översvämning på grund av kraftig nederbörd kan drabba såväl enskilda som samhället i stort. Klimatförändringar innebär bland annat ökad nederbörd, ökade flöden i vattendragen under höst och vinter samt stigande havsnivå. Bor du låglänt nära vatten kan det vara bra att ha beredskap för att lindra konsekvenserna om vattnet börjar stiga.

Att tänka på inför ett fastighetsköp

Informera dig själv om riskerna inför ett fastighetsköp. Om fastigheten tidigare drabbats av problem vid översvämningar, ras, skred eller erosion, eller om ditt hus ligger i ett utsatt läge, är det nödvändigt att du vidtar förebyggande åtgärder. Förutom att vatten kan komma in i byggnaden kan även enskilda vatten- och avloppsanläggningar påverkas av skyfall. På Gotland finns det information om områden sårbara för:

- Havsnivåhöjning
- Skyfall och översvämningar
- Kusterosion

Vänd dig till Region Gotland om du har frågor om området där just du bor.

Vems ansvar?

Enskilt ansvar

Den enskilde har stort ansvar och skyldighet för att själv skydda sin egendom. Läs igenom försäkringsvillkoren för din fastighet så att du vet vad som gäller vid till exempel översvämning. Hör av dig till ditt försäkringsbolag om något är oklart. Som husägare har du alltid det yttersta ansvaret för att skydda dig och vid behov återställa hus och tomt. Försäkringsbolaget kan också ge förslag på förebyggande åtgärder.

Kommunalt ansvar

Kommunen ska inte ta över den enskildes ansvar, men genom bland annat rådgivning underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter.

Det är Region Gotland som fattar beslut om översikts- och detaljplaner, bygglov och förhandsbesked. Vid planläggning ska hänsyn tas till klimataspekter, översvämning och erosion. Ny bebyggelse ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till människors hälsa och säkerhet och med hänsyn till risken för översvämning och erosion. Att inte ta hänsyn till eventuella risker utifrån det kunskapsunderlag som finns innebär en risk för kommunen för framtida skadeståndsanspråk.

När en detaljplans genomförandetid har gått ut har kommunen rätt att upphäva, ersätta eller ändra detaljplanen. Det innebär att den enskildes rättigheter kan ändras när kommunen väger in nya aspekter.

Räddningstjänstens ansvar

För att räddningstjänsten ska hjälpa den enskilde vid till exempel översvämning krävs det att vissa kriterier är uppfyllda:

- Behov av ett snabbt ingripande
- Det hotade intressets vikt
- Kostnaderna för insatsen
- Omständigheterna i övrigt

Det är främst när stor egendomsskada riskeras eller risk för liv föreligger, som kriterierna för räddningstjänst uppfylls. När det endast är ett eller några hus som riskerar att få vattenskador är det därför inte säkert att räddningstjänsten rycker ut. På platser där det tidigare förekommit översvämning bör fastighetsägaren vara medveten om vad som kan ske och vidta åtgärder.

Statligt ansvar

Staten tar i första hand om ansvar för forskning, samordning och kunskapsförmedling. Länsstyrelsen ser över frågor om översvämning och erosion vid samråd och granskning av detaljplaner.

Så här skyddar du din fastighet

Det finns flera sätt att skydda din fastighet från översvämning, både i förebyggande syfte i det akuta skedet. Nedan följer några förslag:

- Följ väderleksrapporten
- Kontrollera din försäkring
- Skaffa information om din fastighet tidigare har översvämmats
- Ha koll på vattennivån
- Kontrollera att stuprör, brunnar och dräneringsrör är rensade och i bra skick
- Planera barriärer
- Skaffa pumphar
- Ha en avstängningsbar golvbrunn, backventiler på avlopp, pluggar för ledningar till tvättställ och vattentätt lock över toaletten
- Flytta undan känsliga föremål
- Är det stopp i dagvattenbrunnen, kontakta teknikförvaltningen
- Tänk på föroreningar kan nå ditt dricksvatten - vid häftiga regn se över skyddet av din enskilda brunn
- Även din avloppsanläggning kan behöva ses över för att minska risken att förorenat vatten sprids

Vill du veta mer?

Myndigheten för Samhällskydd och Beredskap

Statens Geotekniska Institut

Krisinformation

Din Säkerhet

VisAdapt

SMHI

www.msb.se

www.swedgeo.se

www.krisinformation.se

www.dinsakerhet.se

www.visadapt.info

www.smhi.se

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Vi tar Gotland längre - i dialog och med helhetssyn

Länsstyrelsen ska se till att regeringens och riksdagens beslut, som påverkar länet, får så bra effekt som möjligt. Länsstyrelsen är den mest mångsidiga av Sveriges myndigheter. Våra ansvarsområden och vår kompetens spänner över hela samhällsområdet.

Vi arbetar med:

- att ge råd och information
- att bedriva tillsyn och kontrollera att olika verksamheter följer lagar och riktlinjer
- att ge tillstånd, pröva överklaganden av kommunala beslut och sammanställa information
- att samordna länets krafter genom att ta initiativ till olika möten och aktiviteter
- att ge bidrag till verksamheter av olika slag.

Läs mer på www.lansstyrelsen.se/gotland

Titel: Skyfall och översvämning – Enskilt, kommunalt och statligt ansvar
Rapportansvarig: Elin Sander
Foto | omslagsbild: Scandinav Bildbyrå
Foto | baksida: Scandinav Bildbyrå och Magnus Martinsson
Utgiven av: Länsstyrelsen i Gotlands län
Tryckår: 2016
Tryckeri: Länsstyrelsen i Gotlands län, Visby

Foldern finns att hämta i PDF-format på Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/gotland

Länsstyrelsen i Gotlands län

Besöksadress: Visborgsallén 4, 621 85 VISBY

Telefon: 010-223 90 00, e-post: gotland@lansstyrelsen.se